M6

Bild 1

M6 PowerPoint 2013

För att ändra författare, dokumenttitel och det totala antalet sidor, gå till
VISA > Bildbakgrund > Välj mall > Ändra text i mallen.
Gör sedan presentationen i normalläge.

Notera att det är 2 olika mallar. För startsidan och en för undersidan.

För att lägga till fler sidor gå till START > Ny bild

För att ändra design på en befintlig sida, gå till START > Layout
Microsoft-konto; 2015-05-12

HISTORIA

Lindebilder.se
Dalälven och Bessarbron från kyrktornet. Dala-Järna.

HISTORISK SAMHÄLLSUTVECKLING

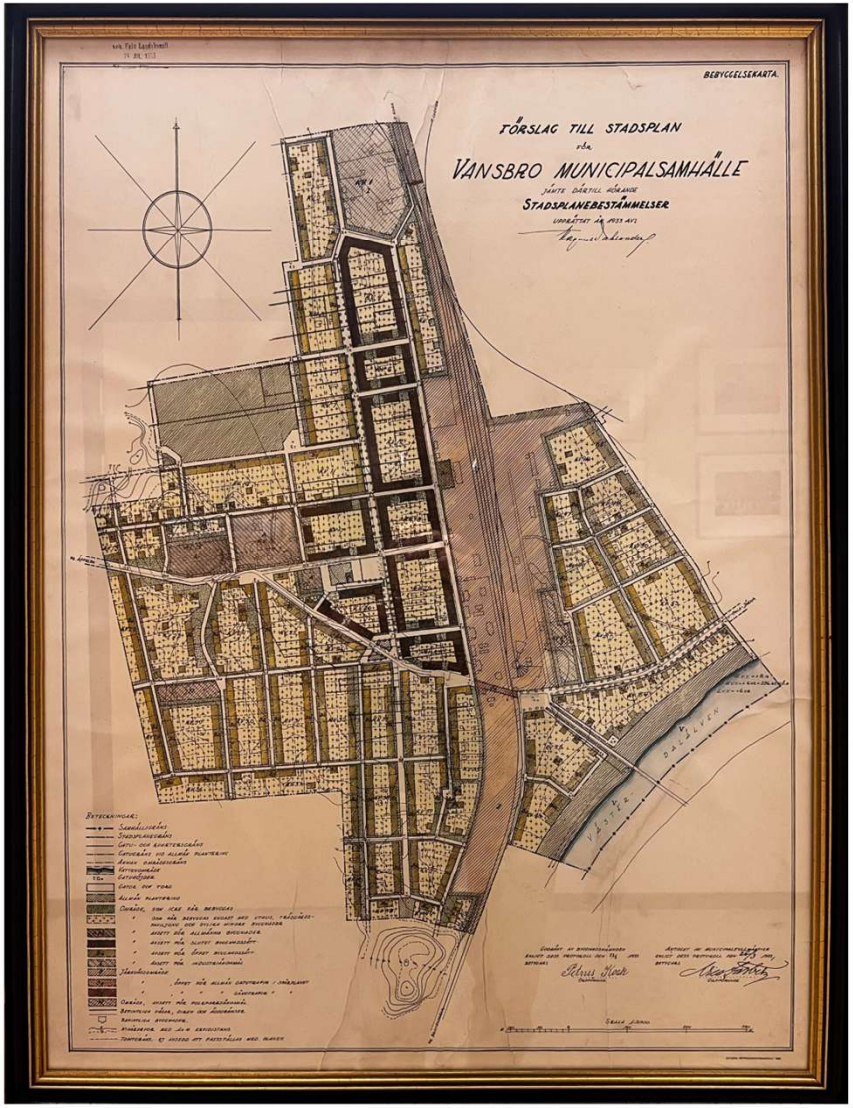

Vansbro kommun

HISTORISK SAMHÄLLSUTVECKLING

svt NYHETER Nyheter Lokalt Sport SVT Play Barn

/ DALARNA

Finnveden i Vansbro läggs ned

UPPDATERAD 30 NOVEMBER 2012 PUBLICERAD 14 JUNI 2005

Företaget Finnveden lägger ned fabriken i Vansbro. De 129 anställda förlorar sina jobb.

Det är ett mycket hårt slag för Vansbro med sina 7 100 invånare när kommunens näst största företag (bara Procordia är större) slår igen. Det var på tisdagseftermiddaget det blev känt att Finnveden som tillverkar komponenter till fordon lägger ned fabriken i Vansbro. De 129 anställda har varslats om uppsägning och produktionen ska flytta till Polen och fabriker i Olofström och Mora.

Vansbro har sedan tidigare en förhållandevis låg arbetslöshet där bara drygt två procent är öppet arbetslösa, men nu blir det ändring på det. Och det är betydligt fler än de 129 anställda som kommer att påverkas. Finnveden har flera underentreprenörer i kommunen som nu blir utan uppdrag. På flera håll inom kommunen kallar man dagens besked för en katastrof för Vansbro.

Uppdaterad 30 november 2012 kl 03:23
Publicerad 14 juni 2005 kl 17:21

Hittat språk- eller faktafel i texten? Skriv och berätta.

Vansbro kommun

M7

M7 PowerPoint 2013

För att ändra författare, dokumenttitel och det totala antalet sidor, gå till
VISA > Bildbakgrund > Välj mall > Ändra text i mallen.
Gör sedan presentationen i normalläge.

Notera att det är 2 olika mallar. För startsidan och en för undersidan.

För att lägga till fler sidor gå till START > Ny bild

För att ändra design på en befintlig sida, gå till START > Layout
Microsoft-konto; 2015-05-12

LYKO

Företagande • Lykos framgångar ger fler företag draghjälp

Skönhetsjätten får tillväxten att koka i Vansbro

Rickard Lyko i butiken med frisersalong som ryms i det stora Vansbrolagret – ett strategiskt läge intill vägen där trafiken till och från Sälen passerar.

FOTO SAMTLIGA BILDER: GENIA BENNET SNICKARS

I Vansbro, Dalarna, stiger inte arbetslösheten trots att flera företag tvingats dra ned. Kommunens största privata arbetsgivare, Lyko, gasar för fullt och ger skjuts åt en rad lokala företag.

Men att rekrytera från andra delar av landet är en utmaning.

"Svårigheten nu är att det knappt finns några bostäder alls", säger Rickard Lyko, vd.

Medan frälsarstämningen blir allt mer dämpad kring industrisatsningarna i norr, storsatsar Dalarna på att inta ledningen i landets tillväxtliga. I rockirmen har regionen två ess: Ludvika, där miljardorder strömmar in till Hitachi Energy, och Vansbro med Lyko i spetsen av bolagen som investerar och anställer.

I lågkonjunkturen på 1990-talet brottades Vansbro med en våldsam arbetslöshet, 23 procent stämplade in hos Arbetsförmedlingen. I dag ligger arbetslösheten långt under rikssnittet. Trots att flera företag tvingats till uppsägningar är endast 3,8 procent utan jobb.

Skönhetsjätten Lyko sysselsätter över 10 procent av Vansbroborna i arbetsför ålder. I taket till det väldiga lagret, nyligen utbyggt med ytterligare 23 000 kvadratmeter, trängs flaggor med porträtt av medarbetare. Efter fem år hissas en flagga upp, efter ytterligare fem är ersatts den med en större modell.

"På små orter finns en starkare lojalitet, anställda hoppar mindre mellan olika jobb. Man kan räkna med att ha kvar dem längre", säger Rickard Lyko som nyligen summerat bolagets bästa Black Friday hittills med över 100 000 transaktioner.

I den "äldre" lagerdelen, som togs i drift för snart fem år sedan, åker skönhetsprodukter på 4,5 kilometer rullband. 300 robotar tar hand om plockningen, totalt finns omkring 86 000 olika artiklar. Varje order automatpackas, förpackningen viks till för att ligga snävt mot innehållet. När Lyko krympte tjockleken på kartongpappen behövdes 34 färre långtradare per år.

Nästa år drar man i gång automationen, som trefaldigats, i tillbyggnaden – en investering på 43 miljoner euro, cirka 500 miljoner kronor.

"Vi skulle inte klara en till Black Friday utan mer automation. För nu slår vi taket", fortsätter Rickard Lyko och pekar på bolagets tillväxtmål: 15–20 procent årligen.

Lyko
- Vd: Rickard Lyko.
- Största ägare: Syskonen Rickard och Erika Lyko via Lyko Holding (50,11 procent), Familjen Hamrin (16,7 procent), Fidelio Capital (13 procent).
- Omsättning 2023: 3,1 miljarder kronor, en ökning med 22,8 procent från året före.
- Resultat efter skatt: 32,1 Mkr.
- Antal anställda: Cirka 1 200.
- Börsvärde: Cirka 1,5 miljarder kronor.

Källa: Bolaget, Holdings.

Lyko sedan noteringen
Kronor per aktie

Källa: Bloomberg

Han betonar samtidigt att det är medarbetarna, inte outröttliga robotar, som bygger företaget.

"Om man tycker att det är viktigt med människor måste man lägga sig till, investera och satsa på kulturen. När vi var 100 anställda kunde jag driva vår kultur, men nu när vi är 1 200 måste vi bygga strukturer kring den."

Hur gör ni det?

"Mycket handlar förstås om kommunikation, men också om allt från medarbetarsamtal och ledartrifftar till att vi lyfter och diskuterar kulturfrågor. Som hur vi introducerar nya anställda och fångar upp problem när de uppstår."

"För det händer så klart. Att jobba med människor är det roligaste, men också det jobbigaste när något inte fungerar", tillägger han.

Finns det utmaningar med att rekrytera till en liten ort som Vansbro?

"Vi har inga problem med att hitta personer till lagret. Däremot är det svårt när det gäller specialkompetenser. Så en heldel tjänster har hamnat i Borlänge och Stockholm. Det är en chansning att flytta hit med sin familj för ett tjänstemannajobb."

Bostadsfrågan är en huvudpunkt, konstaterar Rickard Lyko.

"Svårigheten nu är att det knappt finns några bostäder alls. Och de som blir lediga håller inte tillräckligt bra standard. Skulle någon flytta hit och flytta in i en sliten tvåa? Det är inte vad man förväntar sig."

Flera företag ser möjligheter i Lykos robusta tillväxt. Till våren öppnar e-handelskoncernen Skogma en stor butik på andra sidan av Åppelbovägen, där Lykos lager är omöjligt att missa.

Rickard Ellander Svensson, vd för Skogma, tar emot Di i de utblåsta lokalerna som ska renoveras och inredas.

"Att vi etablerar oss här har delvis att göra med logistiken och frakterna till och från Lyko. Jag räknar med alla dessa frakter. Det är inte en spedition utan samtliga, Schenker, Postnord, DHL – rubbet", säger han.

Läget är också strategiskt ur ett besöksperspektiv.

"All Sälentrafik passerar utanför butiken. Vägarna från Stockholm och Göteborg strilar samman här, då får vi den allihop. Det gäller bara att få stopp på bilarna."

Ytterligare ett företag som rider på tillväxten är Snöå Bruk Hotell & Konferens i Dala-Järna, intill Vansbro. December är fullbokad med julbord, inte minst lokala bolag har gjort det till en tradition.

"Generellt är Vansbro ett litet Klondike. För oss är det gynnsamt att det finns så många företag här. Vi vet ju hur viktigt det är att de får stabil kvalitet, och det har vi lyckats bra med", säger Patrick Aathuizen, som förvärvade anläggningen av kommunen år 2018 och driver det tillsammans med Anna Helgstrand.

Lyko är för stort för julbordet, men bolagets styrelse checkar ofta in, konstaterar Anna Helgstrand. Hon lagar mycket av maten, inspirerad av det franska köket.

"Vi sticker ut lite, när vi reserverar är det som förmgivning på tallrik", säger hon.

Vansbro hade kunnat gå miste om Lykos acceleration. Inför flytten till ett större lager 2020 fanns även Borlänge, Stockholm, Göteborg och Jönköping med i bilden, säger Rickard Lyko.

"Vi tittade på mark och hade diskussioner med fastighetsägare. Men när vi räknade ärligt på det, att vi mer eller mindre hade behövt byta ut all personal, blev bästa investeringen att bygga lagret här", säger han och tillägger:

"Jag tycker att det är enormt mycket roligare att bli kvar i Vansbro, men jag ville inte att det skulle vara en ursäkt för att inte fatta det bästa beslutet för bolagets framtid."

Skogmas vd Rickard Ellander Svensson och Stefan Lyck, butikschef, framför lagret till den nya butiken som e-handelsbolaget öppnar i Vansbro under våren 2025.

Anna Helgstrand och Patrick Aathuizen driver Snöå Bruk Hotell & Konferens i Dala-Järna. Lykos styrelse finns bland gästerna som regelbundet besöker anläggningen.

Kommunchefen om Lykos krav: "De har piskat på"

Vansbro står inför en tillväxt som motsvarar den Skellefteå hade att hantera vid Northvolts etablering. Skillnaden är att den sker i befintliga bolag som skalar upp. Nu krävs full gas på bostadsmarknaden.

"Vi har inte råd att inte bygga", säger Oskar Lundgren, näringslivschef.

Oskar Lundgren, näringslivschef i Vansbro kommun.

I veckorna drog Vansbro kommun i gång bygget av ett nytt lägenhetshus, det första sedan 1992. Med en prognos på 500 nya jobb kommande år, väntar motsvarande tillväxtutmaning som Skellefteå stod inför innan Northvolt havererade.

"Till detta går ärligen 100 fler i pension än som kommer ut skolsystemet. De närmaste fem åren kan det alltså röra sig om 1 000 personer som i den bästa av världar kommer hit och jobbar", kommenterar Oskar Lundgren, näringslivschef.

Är risken i era bostadsinvesteringar lägre än för Skellefteå?

"Det är lätt att säga med facit i hand, men det är den. Skillnaden är att tillväxten här sker i befintliga företag", säger han och fortsätter:

"Nackdelen för oss, jämfört med Skellefteå, är att det vi ska öka i procent inte är tillräckligt stort till antalet för att vi ska få extrapengar för bostadsbyggande. Där står vi ensamma."

Klarar ni det?

"För småkommuner med stor tillväxt är det supersvårt. En större kommun kan göra detaljplaner och sedan lämna över till privata byggherrar. På mindre orter måste kommunen oftast ta kostnader och risk. Men vi har heller inte råd att inte bygga."

Vansbro är Dalarnas minsta kommun med 6 800 invånare. I regionen är bara Avesta mer industriberoende, men medan Avesta domineras av ett stort järnbruk finns ett 20-tal mindre industriföretag i Vansbro. Jämte industrin växer handeln, det vill säga Lyko. Av de senaste 400 nya jobben som skapats i kommunen står Lyko för cirka 300.

Den arbetskraft som finns tillgänglig är knapp. Och då har cykeltillverkaren Monark just storvarslat.

Arbetslösheten bland utrikesfödda har halverats på tre år. Gymnasiet har svårt att hålla kvar elever efter som det är så lätt att få jobb. I gruppen unga som fyllt 18 är fönns för närvarande sju personer utan arbete.

Ibland har Vansbro tvingats till okonventionella metoder för att behålla företagen, som när Lyko behövde flytta till ett större lager år 2020. Bygget gick inte genom den sedvanliga byråkratin, inte heller den nya tillbyggnaden.

"De har piskat på oss. Det fanns inte tid att genomföra planprocesser. Så vi körde på, vi hade ingt val. Allt är byggt på bygglov. Snabbhet var avgörande, sedan kan Länsstyrelsen tycka att vi inte gjorde på det riktiga sättet."

Framåt finns förslag om att planlägga 40 hektar för nyetableringar inom handel och lager. Parallellt med satsningarna bruttar kommunen med sociala utmaningar. Bl.a den spretar alltså, säger Oskar Lundgren.

"Vansbro har en låg utbildningsnivå, höga ohälsotal och stora omkostnader i individ- och familjomsorgen. Men från att självkänslan varit i botten, har den blivit betydligt bättre. Det finns en tvaatt vi klarar utmaningarna", säger han.

LINNEA BOLTER

LINNEA BOLTER
linnea.bolter@di.se
08-573 650 21

VANSBRO
- Invånare: 6 800.
- Största privata arbetsgivare: Lyko, därefter kommer Orkla Foods och Sweden Trä.
- Industrier: Ett 20-tal industribolag, bland annat Edvin Larsson Mekaniska (ELMAB) som nyligen förvärvades av industrigruppen Grönskär. Sepson som tillverkar vinschar åt försvarsindustrin och legotillverkaren Wathech.
- Arbetslöshet: 3,8 procent, oktober 2024. I riket var siffran 6,9 procent, enligt Arbetsförmedlingen som mäter inskrivna som arbetslösa.
- Ungdomsarbetslöshet: 2,6 procent, oktober 2024. Siffran för riket var 8,8 procent, enligt samma källa som ovan.

Vansbro kommun

JOBBENS UTVECKLING

Sysselsatta efter bransch Vansbro kommun

näringsgren	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
jordbruk, skogsbruk och fiske	165	167	210	208	207	205	206	162	190	160	168	221	227	220	226	230	245
tillverkning och utvinning	615	662	724	685	670	655	665	684	709	696	715	709	714	753	737	690	657
energi och miljö	7	3	9	9	9	9	9	12	10	10	7	13	15	15	12	12	12
bygg	259	251	279	251	249	232	224	227	245	273	245	255	291	293	306	303	301
handel	239	240	242	281	300	305	327	370	403	438	495	537	571	579	556	572	652
transport och magasinering	95	89	93	74	74	57	48	51	53	54	73	68	60	54	61	51	49
hotell och restaurang	60	54	51	54	56	51	53	54	51	46	51	55	56	64	65	62	70
information och kommunikation	12	11	30	24	20	19	17	16	17	11	15	13	15	13	12	11	12
finans och försäkring	8	9	12	9	10	8	8	9	6	5	5	6	7	8	7	9	8
fastighet	31	37	29	32	38	31	31	35	32	33	36	35	33	30	32	28	31
företagstjänster	156	151	148	137	139	151	122	111	121	131	141	149	151	147	149	138	154
offentlig förvaltning och försvar	82	80	88	90	82	87	85	89	103	111	108	115	118	130	141	179	118
utbildning	263	259	284	285	279	283	289	322	323	310	318	276	291	289	288	299	287
vård och omsorg	615	605	544	566	585	584	597	621	575	529	547	552	545	532	540	517	569
kultur, fritid och nöje	96	96	107	111	104	98	97	95	102	103	108	105	107	106	110	103	105
uppgift saknas	54	57	40	40	49	67	53	40	46	38	55	0	3	3	2	2	3
Totalt	**2757**	**2771**	**2890**	**2856**	**2871**	**2842**	**2831**	**2898**	**2986**	**2948**	**3087**	**3112**	**3203**	**3237**	**3240**	**3202**	**3271**

Vansbro kommun

M8

Bild 8

M8 PowerPoint 2013

För att ändra författare, dokumenttitel och det totala antalet sidor, gå till
VISA > Bildbakgrund > Välj mall > Ändra text i mallen.
Gör sedan presentationen i normalläge.

Notera att det är 2 olika mallar. För startsidan och en för undersidan.

För att lägga till fler sidor gå till START > Ny bild

För att ändra design på en befintlig sida, gå till START > Layout
Microsoft-konto; 2015-05-12

SALTVIK
TRÄKOL
26
E16
66
Kollektion i Vansbro
Vansbro
ICA Supermarket
Vansbro
E16
26
Vansbro Camping
Lyko Vansbro
E16
GRÖNALID
Äppelbovägen

När tillväxten flyttar in
Erfarenheter från tre företagsexpansioner i Örnsköldsvik, Ludvika och Vansbro
LYKO
Tillväxtanalys
Att säga ja!
Kommunernas förutsättningar att ta emot stora företagsetableringar och företagsexpansioner
SOU 2026:32

TACK!

Vansbro kommun